

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 30. januarja 1909.

Štev. 5.

Slovenščina pri celovškem okrajnem sodišču ali kje so hujskači?

Kako so kričali in se delali razburjene! Sloveniziranje okrajnega sodišča v Celovcu! Novotarije! Slovenske hujskarije! Ven iz dežele s slovenskimi hujskači, ki delajo v deželi nemir! V boj proti mogotcem na Dunaju, ki postavljajo reči na glavo! Vojna je napovedana, nazaj ne moremo!

Tako smo brali po koroških nemškonacionalnih listih. In shujskali so 16. grudnia 1. l. celo protestno zborovanje pri „Sandwirtu“, kjer so se vbadali v sodišča, da se ne ustavljajo slovenskim novotarijam, in protestirali proti „sloveniziranju“ koroških sodišč. Zakaj so priredili to proti Slovincem hujskajoče zborovanje?

Meseca septembra 1. l. so pri okrajnem sodišču zavrnilo slovensko tožbo. Senat deželnega sodišča je pa prizivu proti tej odklonitvi ugodil in priznal, da mora okrajno sodišče na podlagi deželnega nadsodišča in najvišjega sodišča sprejemati tudi vloge v slovenskem jeziku, ker je pri celovškem okrajnem sodišču slovenščina v rabi. To pa nemškimi nacionalcem ni šlo v glavo; zato krik in vik. Po protestnem zborovanju so šli demonstrirati pred deželno sodišče, na čelu jim deželni odbornik dr. Hönlinger, celovski župan Neuner, in dr. Jožef Lemisch. Skušali so spraviti ves Celovec pokonci in spraviti v tok nemški „furor“. Sploh so se vedli, kakor bi jih bila zadela strašna krivica.

In kaj je bilo na tej slovenski novotariji resničnega? Prav ničesar! Nasprotniki so hoteli zopet enkrat zavezati resnici oči, utajiti nekaj, kar jim ni prijalo, kakor hočejo utajiti, da je Celovec dvojezično mesto.

Toda nemškonacionalna laž je imela to pot kratke noge. Kakor blisk iz neba je razsvetlil resnični položaj članek uradne „Klagenfurter Zeitung“ z dne 21. t. m. o jezikovni praksi celovškega okrajnega sodišča in dokazal, da je res ravno nasprotno, kar trdijo nacionalci.

„Pri okrajnem sodišču v Celovcu je bilo od 1. januarja 1898 do 31. grudnia 1908 vloženih 421 slovenskih tožb; od teh je bilo naperjenih 57 proti strankam, ki bivajo v Celovcu. Od teh 57 tožb ni bila izvzemši zgoraj omenjeno tožbo meseca septembra 1908 iz jezikovnih razlogov nobena zavrnjena. Če je bila sprejeta ta zadnja tožba, ni bila torej to nobena novotarija, ampak bi bila novotarija le, če bi jo zavrnilo.“

Uradni članek pove tudi, da je bilo v omenjeni dobi 11 let 1042 slovenskih vlog v zemljeknjižnih in eksekucijskih zadevah, od katerih ni bila niti ena iz jezikovnih ozirov zavrnjena, skupaj torej 1463 slovenskih vlog.

V katerem jeziku so reševali te vloge, nam pojasnjuje tabela:

Slovenskih vlog so rešili				
leta	pri tožbah		v zemljeknjižnih in eksekucijskih zadevah	
	nemško	slovensko	nemško	slovensko
1898	—	26	9	76
1899	—	22	5	112
1900	—	17	7	86
1901	—	30	10	69
1902	—	6	7	45
1903	2	22	23	46
1904	6	55	99	28
1905	11	35	57	24
1906	27	29	60	42
1907	44	3	86	—
1908	84	—	147	1

Ta tabela je jako poučna; kaže, da je bilo od 1463 slovenskih vlog celih 774 tudi v slovenskem jeziku rešenih, da je slovenščina pri tem sodišču bila v navadi noter do — 1. 1908.

Kaj porečejo zdaj k temu dr. Hönlinger, Neuner, dr. Lemiš in drugi, ki so protestirali

proti novotarijam, ki jih ni? Novotarije so pri okrajnem sodišču le te, da so še 1. 1898 rešili 26 slovenskih tožb vse slovensko, 1. 1908 pa 84 slovenskih tožb vse nemško. Če ima torej kdo povod, pritoževati se in demonstrirati, ga imamo le mi, ne pa nacionalci.

Iz tega slučaja povzamemo lahko, koliko je vedno resnice na nemških zahtevah in njihovem utemeljevanju. Vse hočejo postaviti na glavo, kar je še kaj Slovincem v prid, in zraven napravljajo hrup, kot da bi se godila njim krivica in dolžijo Slovence, da hujskajo in delajo nemir v deželi. Ljudi, ki venomer take reči počenjajo, ni smatrati več za resne. Zdi se, da so začeli to spoznavati vendar tudi že na zgoraj, sicer bi ne bili brali v uradnem listu članka, kakršnih v uradnem listu nismo vajeni in ki pove golo resnico, četudi je strašen udarec domišljavi nemškonacionalni politiki. Saj bi bilo pa tudi žalostno za naše avstrijske sodne razmere, če bi se ravnala sodišča po ukazih razhujskane nemškonacionalne mase in ne po državnih zakonih!

Interpelacija

poslanca Grafenauerja in tovarišev na ekselencio gosp. ministra za notranje stvari glede postopanja okrajnega glavarstva v Celovcu s slovenskimi strankami.

V celovski okolici se je zadnje jesen vpe-ljala nepotrebna in kmetskemu gospodarstvu celo naravnost škodljiva naredba, da mora v smislu razglasa deželnega predsednika na vsakem vozu ali komatu biti označeno ime in bivališče lastnika, in da mora vsak voz ali konj biti opremljen z dvojnima vajetoma.

Matija Prosekar, posestnik na Plešivcu, je bil s povabilom od 11. decembra 1908 na podlagi ovadbe žandarmerije na Žihpoljah od 12. novembra 1908, št. 585, radi prestopka po § 15 cestnega policijskega reda, najprej povabljen v občinski urad v Kotmarivasi. Tam je zahteval, da se njegov zagovor v kazenskem registru zapiše v slovenskem jeziku; a Prosekarjeva zahteva se

Podlistek.

Zlatinec.

(Narodna pripovedka iz Savinjske doline.)

Od severa proti severozahodu se vleče precej dolga, toda ozka Savinjska dolina. Na obeh straneh Savinje se razprostira ta prijazna dolina, obkrožajo jo pa z gozdovi obraščeni hribi. Na levem bregu vode vidiš potujoč po tej dolini tik visokega hriba majhen griček z razvalinami nekdanjega gradu „Sonek“. — Samoten je kraj, z grmovjem je obraščen grič, kjer je stal svoje dni velik trden grad. Kače se grejejo poletne dni na gorkem kamenju, nihče ne hodi rad po noči tod mimo, še po dnevi je dolgočasno in grozno. S tega griča se vidi Savinja, kako krasna čista je in se zvija med zelenimi robovi kakor srebrna nit, ter se izteka naposled v Savo.

Pod onim gričem je bila nekdaj, predno je še grad stal, mala bajtica. Živela sta zadnji čas v njej mož in žena, ki sta imela troje otrok. Sami dečki so bili. Najmlajši je bil jako lep, imel je rumene, kakor svila mehke laske. V solncu so se mu svetili kakor zlato in zato so ga imenovali tudi Zlatinec. Po materni smrti ga je oče bolj ljubil nego oba brata. Pa tudi očeta je nemila smrt pobrala kmalu. Na smrtni postelji jim je sporočil to-le: „Blaga vam nimam dati, pojedite tedaj po svetu iskat sreče“. Pri teh besedah je umrl. Ko so sinovi pokopali očeta, so se razšli po svetu, vsak po svojem potu. Starejša brata

sta si vedela v vsaki zadregi pomagati, a kaj je bilo začeti Zlatincu, ki ni poznal sveta ure daleč? Žalostno se poda od doma, zabrede v temni gozd, kjer mu pot popolnoma izgine. Temna noč ga zajame pod milim nebom, truden je tudi, ni mu tedaj drugega storiti, kakor prenočiti pod milim nebom. Prvi solčni žarki ga zbude drugo jutro, poda se zopet na pot. Bil je morda dobro uro na potu, ko se začne skozi košato drevje nekaj svetliti, še nekaj korakov, in modro nebo se zopet širi nad njim. Tik gozda pa stoji lepa hiša sredi lepega vrta. Lakota ga nadleguje, stopi tedaj v hišo. Boječje potrka na vrata, in ko mu pride žena odpirat, pozdravi s tresočim glasom. Mož in žena, ki sta bivala v tej hiši, gledata mladega tujca vsak po svoje, on kakor bi hotel reči: „Kaj se pa še tako mlad klatiš po svetu?“ Njen pogled je bil radoveden, a kazal je tudi sočutje z mladim potnikom.

„Kaj bi rad?“ vpraša ga mož ne posebno prijazno.

Zlatinec se ni upal prositi kruha, vpraša tedaj, ako bi ga vzeli v službo, rad bi delal pridno in zvesto.

„V službo vzeti, to ni kar tako; vedeti bo treba prej, kdo smo in odkod?“ odgovori mož.

Žena mu pa s prijaznimi besedami reče, da naj pove od kod je. Zlatinec tedaj pove svojo usodo. Žena je imela usmiljenje z njim in je prosila svojega moža, naj ga vzame v službo. Mož je bil namreč vrtnar in je ravno potreboval dečka, ki bi mu pomagal saditi na vrtu. Ostal je tedaj tu. Bil je priden in zvest delavec, vse, kar je usadil, je lepo rastlo. Prva

cvetlica, ki mu je razcvetela, je bila zlata roža. Ko vrtnar to zapazi, ga zapodi ter mu reče, da je hud duh v njem. Žalostno se napoti Zlatinec s culico v roki zopet dalje. Po dolgem hodu pride k nekemu ptičarju, in prosi tudi tega službe. Ptičar ga obdrži ter gre z njim v gozd loviti ptice. Prvi ptič, katerega je Zlatinec ulovil, je bil zopet zlat. Ptičar ga je vsled tega ravno tako kakor vrtnar spodil. Zlatinec je obupal popolnoma. Zamisljeno je zrl pred se in korakal dalje. Pride do bistre reke in potuje ob njenem bregu dalje. Njemu nasproti pridejo ribiči, ki so lovili v reki ribe. Mreže so bile še prazne. Zlatinec je bil vajen ribiti, vzame tedaj mrežo in jo pomoči v vodo. Ko jo vzdigne, se vsi začudijo. V mreži je bila namesto ribe zlata krona. Niso ga zapodili kakor vrtnar in ptičar, ampak padli so pred njega na kolena in ga častili kot kralja. Ko Zlatinec vpraša, kaj to pomeni, stopi mož pred njega in mu pove, da je umrl nekdaj v tej deželi zelo moder kralj in ni zapustil nobenega sina. Pred smrtjo pa je rekel, da bode tisti njegov naslednik, kateri bo našel zlato krono v reki. „Ti si jo našel, spoznamo te za našega kralja, vsa dežela je tvoja“. Tako je sklenil govor.

Zlatinec je bil kralj, podal pa se je v svoj rojstni kraj, kjer sta bila tudi njegova brata in je sezidal ono grajščino, katere razvaline se še dandanes vidijo.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

je v registru samo označila in spis okrajnemu glavarstvu v Celovcu vrnil.

Okrajno glavarstvo pa je nato potom občine z nemškim povabilom Prosekarka 7. januarja 1909 pred se vabilo. Prosekar je prejem nemškega povabila odklonil, oziroma na istega zapisal, da nemškega vabila ne sprejme.

Prišel je nato dne 12. januarja orožnik do njega, kateri mu je dostavil novo vabilo. Prosekar mu je izjavil, da nemškega vabila ne sprejme, in je isto sprejel le, ko mu je orožnik kot tak rekel, da naj vendarle vabilo sprejme. To vabilo, v kojem se Prosekarju grozi, da se ga bo, ako ne pride na to povabilo, z orožniško silo pritiral, je v A priloženo.

Prosekarjeva zahteva do slovenskega vabila se je popolnoma ignorirala in se okrajno glavarstvo dela, kakor da bi te zahteve še slišalo ne bilo. Tako postopa okrajni glavar, kateri je, kakor kaže v B priloženi plačilni list še leta 1906 istemu Prosekarju na dvojezični tiskovini v slovenskem jeziku dal davek predpisati.

Prosekar je bil zaradi prestopka cestnega policijskega reda pri okrajnem glavarstvu na 5 kron globe kaznovan, in sicer, še predno je na okrajno glavarstvo prišel, kajti, še predno se je njega zaslislalo, je bila dotična rubrika kazenskega registra, z njegovo obsodbo na 5 kron globe, že izpolnjena. To je predznak, da je višje ni mogoče! To pristansko in maščevalno postopanje okrajnega glavarstva v Celovcu, pa potrjuje tudi dejstvo, da so nasproti Prosekarju vsi drugi posestniki, zaradi enakega prestopka bili kaznovani le z globo od 2 kron, in se je Prosekar kaznoval že pred razglasom dotične naredbe deželnega predsednika.

Zato vprašamo podpisani:

I. Ali more ekscelenca g. minister notranjih stvari odobravati tako naravnost škandalozno postopanje okrajnega glavarstva v Celovcu s slovenskimi strankami?

II. Ali si upa odrediti vse potrebno, da se rabijo na Koroškem pri političnih oblastih dvojezične tiskovine za slovenske občine in stranke?

Dunaj, dne 22. januarja 1909.

Da se prav razumemo!

Korošci smo res reveži. Redki so tisti izvenkoroški Slovenci, ki naše razmere zares poznajo, redki tisti, ki se sploh resno trudijo, da bi jih spoznali. Vkljub temu so vsi modrejši nego smo mi. Pred kratkim smo si osnovali svoje šolsko društvo. Vse vprek zabavlja — in po pravici — čez naše šolstvo. V tem kritikovanju smo bili edini iz izvenkoroškimi Slovenci. Drugega pa se je storilo bore malo, vsekako stokrat premalo. Osnovale so se nekaj podružnic Ciril-Metodove družbe, ki so pa sčasoma skoraj da popolnoma zaspale. In ni ga bilo, ki bi jih bil obudil k novemu življenju. Tudi Ciril-Metodova družba sama se je zadovoljevala s papirnatimi oklici, ki jih je od časa do časa pošiljala v slov. časopisje. Drugega se ni zgodilo. O kakem proučevanju našega šolskega vprašanja, o kakem smotrenem delu za doseg boljših šol — ni bilo ne duha ne sluha. Zato se ni čuditi, da je šolsko vprašanje sčasoma na veliko veselje naših narodnih nasprotnikov zaspalo popolnoma. Nemci so bili uverjeni, da smo se že vdali v svojo usodo, zato jim je čimdalje bolj rastel pogum. Le tako je mogoče umeti, da so nam kar čez noč zopet vzeli slovensko šolo v Št. Jakobu, ki ji iz strokovnega stališča ni bilo ničesar očitati, in da so začeli boj že celo — s slovenskimi kateheti. Ti drzni naskoki so nas zopet zdramili, da smo se zopet zavedli, v kakem stanju je naše šolstvo. Zganili smo se — Korošci; izven Koroške je ostalo vse pri starem. Začeli smo nabirati za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu in s pomočjo vseh Slovencev smo jo tudi spravili srečno pod streho. S tem je bilo šolsko vprašanje deloma rešeno — za Št. Jakob. Kaj pa drugod po deželi? Pod vplivom bojev za šentjakobsko šolo se je začelo zopet gibati na Spodnjem Koroškem, na Strojni, v Št. Danijelu, Vogrčah itd. To gibanje je prihajalo iz ljudstva samega, na Koroškem res vesel pojav.

Izprevideli smo, da se bo treba lotiti šolskega vprašanja na Koroškem iznova z veliko vnemo, z večjim delokrogom nego dosedaj in sistematično. Ne bo dovolj, da se uredijo šolske razmere samo v nekaterih krajih, kakor na Strojni, Št. Danijelu, Selah itd., ampak lotiti se bo treba šolskega vprašanja v celem obsegu in organizirati boj proti sedanjim nesmiselnim urejenim šolam po celem slovenskem Koroškem.

Nastalo pa je vprašanje: Kdo pa naj prevzame to ne lahko delo? Kdo to zmore? Morda šolska družba sv. Cirila in Metoda? Enoglasen odgovor je bil, da ta tega ne zmore. Saj še posameznih podružnic ni mogla ohraniti pri živ-

ljenju. In če bi se ji posrečilo, da bi vse svoje zaspale podružnice oživila in še nove ustanovila, bi bilo s tem pomagano družbi sv. Cirila in Metoda, a nam koroškim Slovincem le toliko, če bi družba postavila za ta ali oni kraj kako narodno šolo. To pa bi bilo vse. Stari nesmiselni koroški šolski sistem pa bi vladal kakor dosedaj.

Ali naj prevzame to akcijo politično društvo? To je itak imelo dosedaj vse delo za slovensko šolstvo na svojih ramah in je že preobloženo z delom. Uspešno akcijo za spremembo sedanjega šolskega sistema na Koroškem bi moglo začeti le kako društvo ad hoc na Koroškem. In tako društvo se je tudi ustanovilo. Ime mu je „Slovensko šolsko društvo v Celovcu“.

Da pa more društvo res kaj doseči, mora stopiti z ljudstvom v najožji stik; to se doseže po društvenih podružnicah. Potrebuje pa šolsko društvo tudi denarja. Vsled tega se je obrnilo na domače rodoljube s prošnjo, da začnejo ustanavljati zunaj po deželi podružnice. Če društvo deluje tako zase, s tem vendar ni v nasprotju s Ciril in Metodovo družbo, kakor piše „Slovenski Narod“. Če hoče družba, da bodo njene podružnice na Koroškem zopet oživele, nimamo prav ničesar zoper to, nasprotno, še prav veseli bomo tega; vsled tega ne nameravamo v krajih, kjer obstojijo že take družbine podružnice, ustanavljati društvenih podružnic. Ne gre pa tudi, da bi družba sv. Cirila in Metoda ustanavljala ravno zdaj nove svoje podružnice po Koroškem, ko imamo šolsko društvo. Ne razumemo tudi, zakaj je postavila svojega potovalnega učitelja za Koroško ravno v trenutku, ko smo ustanovili šolsko društvo. Čudno se nam tudi zdi, zakaj ni tega storila z našim sporazumljenjem in da novi potovalni učitelj ustanavlja takorekoč za našim hrbtom nove podružnice in je povabil k sodelovanju pri njihovem ustanavljanju pristaše „Korošca“, kake merodajne osebe na Koroškem pa ni obvestil. Kako nam potem takem more „Narod“ očitati, da zabijamo mi v narodno edinost Slovencev klin? Sploh se članek v „Narodu“ dela, kot bi bila Koroška kaka domena družbe sv. Cirila in Metoda.

Sicer si ne moremo misliti, da bi družbi sv. Cirila in Metoda, ki ima vendar nalogo, da brani naše šolstvo, ne bilo prav, če se z izvanredno vnemo lotimo rešitve šol v jezikovno najbolj zatiranem delu slovenskih zemlja. Saj je ravno družba sv. Cirila in Metoda svoje dni Koroščem priporočala ustanovitev lastnega šolskega društva. Nasprotno! Po našem mnenju je dolžnost družbe sv. Cirila in Metoda, da to naše prepotrebno društvo po svojih močeh podpira, ker s tem najbolj deluje za odpravo dosedanjih nesmiselnih koroških šol, ki naše otroke ponemčujejo, zraven pa poneumljajo. Če ima družba denar za potovalnega učitelja za Koroško, naj ga kar prepusti našemu društvu. Mi ga bomo vedeli bolje uporabiti, ker so nam razmere bolj znane kakor gospodom v Ljubljani. Poleg novega delovanja lahko oživi njen potovalni učitelj vse zaspale družbine podružnice, in prepričal se bo lahko, da bomo mi prvi, ki mu bomo pri tem pomagali. Menimo, da v tako važnih vprašanjih ozkosrčnost in celo nekaka nesmiselna sebičnost kakoga društva ali družbe ni prav nič na mestu. Nemški šulferajni bi slovenskemu šolskemu društvu enako nemško društvo pozdravil najtopleje in veselo. Nasproti bratom ljubimo jasnost. Zato smo bili jasni in odkritosrčni, kakor more biti le brat bratu, in upamo, da se zdaj tudi razumemo.

Koroške novice.

G. državni pravdnik je našemu uredništvu naznanil, da je pozivanje k bojkotu vsled Bienenrothove odredbe prepovedano. O tej odredbi je „Mir“ že davno poročal. A čudno se nam zdi stališče, ki je je zavzel nasproti bojkotu g. državni pravdnik. V „Miru“ je našel pozivanje k bojkotu, ker smo bili prisiljeni braniti se proti hujskanju „Freie Stimmen“, v hujskaških „Freie Stimmen“ je pa našel samo — kritiko. Kako je na pr. ta list hujskal k bojkotu proti pisarni g. dr. Brejca, denunciral vsakega Nemca, da bi mu škodoval, če je le zasebno občeval z dr. Brejcem. Gorje mu pa, če je stopil v dr. Brejčev pisarno! Vse to je bila samo — kritika. G. državni pravdnik, tako naziranje lahko ohranite za svojo osebo, a da bi je kot državni pravdnik prakticirali, si odločno prepovemo. Takega enostranskega stališča si ne damo od nobene vlade diktirati, tudi od državnega pravdnika ne! Ali je Bienenrothova odredba za Slovence in Nemce, ali pa naj zopet izgine!

Daroval je 50 kron „neznan in neimenovan“ gospod na Ogrskem za slovensko učečo se mladino na Koroškem. Iskreno hvalo mu izrekajo „Podporno društvo“, „Učiteljski dom“ in „Šolsko društvo“ med katere se je darovana svota razdelila.

Za „Učiteljski dom“ je podaril namesto venca na grob † g. Vek. Legata vlč. g. dekan J. Kraut v Trbižu 12 kron.

Franc Albert vitez pl. Kozaryn †. Umrli je 25. t. m. v Porečah ob Vrbskem jezeru upokojeni dvorni svetnik pri koroški deželni vladi vitez pl. Kozaryn; bil je vesten in delaven političen uradnik, v uradu nepristransk, v zasebnem življenju vzoren katoličan. Pokopali so ga v torek v Porečah.

„Freie Stimmen“ so grozno potrte zaradi članka o sodni jezikovni praksi pri celovškem okrajnem sodišču. Javkajo in grozijo, stvarnega pa ničesar ne morejo odgovoriti, ker so dobile strašno po nosu.

Vrbsko jezero je docela zamrznilo, in sicer letos izredno močno, da morejo po ledu brez skrbi voziti dvovprežno. Celovčani se pridno drsajo po njem in bodo priredili pri Gorici (Loreto) 31. t. m. ter 1. in 2. svečana mednarodno tekmovanje v drsanju.

Zanimiva vojaška vaja. Dvajset mož in trije častniki c in kr. pešpolka št. 17. so se podali te dni na 2141 metrov visoki Obir s ski. Pot so nastopili na Reberci. Nadlegoval jih je hud snežen vihar. Prenočili so v planinski koči in naredili s koleštri (ski) več nevarnih izletov. Nazaj grede so zaznamovali pot, po katerih so drsali, da se je morejo skijevci brez nevarnosti poslužiti.

Celovec. (Led se je vdrl) na Glini pri mostu na frajdenberški cesti šolarju, ki je stopil na tanek led. Neki voznik je k sreči slišal vpitje dečka, ki se je komaj še držal za led ter ga potegnil iz vode.

Celovec. (Nesreča s samokresom.) V Eggerjevem učiteljskem zavodu se je igral učenec Kopic s samokresom, s katerim je večkrat streljal na vrabce. Pri igranju se mu je samokres sprožil, in krogla je zadela nekega Kopicvega sošolca v trebuh. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico.

Vinče nad Vetrinjem. (Smrtna kosa.) V teku poldruga meseca smo pri nas izgubili dva mlada gospodarja. Dne 1. dec. l. l. je umrl po daljšem bolehanju za sušico kmet pd. Vinčnik, star 35 let. V nedeljo, 17. t. m., pa nas je po kratki, 5 dnevni bolezni (vnetje pljuč), zapustil v najlepši dobi — 34 let — Andrej Šneider pd. Lekš v Vinčah. Oba sta bila skrbna gospodarja in dobra soseda. N. v m. p.! — Zelo nevarno je obolela obenem tudi žena zadnjega rajnega, pd. Lekšinja, tudi na pljučnici in je bila istočasno kakor njen mož previdena s sv. zakramenti. Upamo, da jo nam milost božja in spretnost domačega zdravnika ohranita pri življenju — in ji vrnete zdravje.

Koženavra. (Smrt.) Umrli je 23. t. m. Marija Ogris, Kuraževa, v najlepših letih, edina hči matere vdove. N. v m. p.!

Iz boroveljske okolice. (Jih vidite, purgarje!) Borovski purgarji so oddali za pasjo ceno lov g. Rajnerju. Vsakdo bi pričakoval, da se bo oddal lov na javni dražbi, da dobi občina nekaj več. Gospodje purgarji in uradniki pa se med seboj kar podomače pobotajo. Od naše strani se je vložil protest, žal mnogi zanj niso vedeli in se tako niso mogli podpisati. Kmetje, spravimo prihodnjic v občinski odbor kmete, da ne bodo purgarji svojevoljno gospodarili z imetjem, do katerega imamo mi ravno toliko pravice nego oni!

Resnica. Hudo zimo imamo pri nas letos. Mraza je bilo te dni od 25° do 28°. Tudi vode primanjkuje povsod. Potok, ki teče mimo nas, je suh, le na globokejših krajih je ostalo nekaj vode, ki je pa zdaj le sam led. V tem potoku je bilo prej precej rib, posebno lepih postrv. Zdaj je pa vse uničeno. Če bomo zopet hoteli imeti ribe, jih bomo morali od drugod dobiti in spustiti v potok.

Podljubelj. (Sedmega ne štirinajstega.) Slavno občinstvo opozarjamo, da se velika in nova štiridejanska igra „V krvi ali On ne more za to“, in nji sledeča veselica v „Delavskem domu“ vrši že 7. februarja, ne pa 14. Že zdaj si upamo trditi, da s to novo prireditvijo še bolje ustrežemo občinstvu kakor dosedaj. Igra je namreč v resnici krasna, polna zdravega humorja, tudi igralci kakor gg. Wieser, Čemer, Job, Krajnc, T. Arnuš, Skamen, gđc. Pepca Kulnig, Ana Smole, in Metka Arnuš so nam že znane osebe, tako da skoraj lahko jamčimo za vsestransko zadovoljnost. Da ustrezemo tudi očem, smo za to predstavo naročili nove kulise, kostume itd. Igra se prične kakor običajno popoldne ob 4. uri, da se gostje iz Celovca in drugod po predstavi hitro lahko peljejo domov. Zadnji vlak gre okrog 11. ure iz Svetne vasi. Čisti dobiček je namenjen „Delavskemu domu“. Da zmanjšamo stroške kolikor mogoče, prosimo vse slavne rodoljube, da smatrajo te vrstice za naše povabilo in sami tudi agitirajo za velikansko udeležbo. Cene: Sedež

I. vrste 1 krono, II. in III. vrste 90 vin., ostali pa 70 vinarjev, stojišča 60 vinarjev. Torej 7. februarja popoldne ob 4. uri v Podljubelj!

Podgora. (Rodlarji.) Kmet nam piše: Zdi se nam, kakor bi veljal cestni red samo za nas kmete, ne pa tudi za gospodo. Če slučajno pozabi kmet, ki je prisiljen, služiti si kruh s težkim vozarjenjem po cestah, tablico na komat, luč ali zvonec, brž ga ima žandar zapisanega, in plačati mora kazen, če je hlapec, pa mora iti v zapor. Drugače pa je za gospodo, ki ima sit trebuh, da že ne ve, kaj bi počela, da bi ji jed bolj teknila. Tako gospodo gledati imamo zdaj priložnost vsak dan, posebno pa ob nedeljah, ko je je polna ljubljenska državna cesta. Pridrži ti po klancih skoz vasi Podljubelj in Podgoro, in ako ne paziš dobro in se jih ne izogiblješ, si vedno v nevarnosti, da te pobijejo na tla in povozijo. Posebno nevarno je pa na ovinkih v vaseh, ker naprej ne vidiš. Videl sem, kako so pridrli nasproti okornemu starčku. Ustraši se jih in ne ve, kam bi se izognil, pade v sneg, suroveži pa se še posmehujejo. Bog ne daj pa, če bi za katerim kak pes zalajal, hitro preti z naznanilom. Tukaj naj bi posegla vmes roka postave in podučila take ljudi, da ima cesta služiti prometu, ne pa zabavi mestne gospode, katera nam je že prav v nadlego in nam še spravi v nevarnost življenje in naše zdrave ude. Poleg tega nastanejo ž njimi pa tudi še sitnosti, če pride kateri kakemu domačemu vozniku pod konja ali sani. Nimamo ničesar proti temu, če se gospoda zabava, ali drsajo naj se tam, kjer za nas ni nevarnosti, ne pa po državni cesti in javnih potih, posebno pa skozi vasi ne.

Št. Janž v Rožu. Zborovanje našega izobraževalnega društva, ki se je vršilo v nedeljo, dne 24. t. m., se je prav lepo obneslo. Udeležba je bila sijajna; prišli so zavedni Slovenci od blizu in daleč. Posebno nas je razveselila navzočnost milega nam gosta vlč. gosp. H. Smažka, kanonika v Gospi Sveti. Kot govornik je nastopil č. gosp. Smodej, urednik „Mira“ v Celovcu, ki je govoril o načelih soc. demokracije v oziru na kmetijski stan. Zborovalci so govoru sledili z zanimanjem in si tako prisvojili obilo lepih nauk. Po zborovanju so uprizorili naši fantje igro „Kmet Herod“, katera je napravila obilo smeha in zabave gledalcem, ki so nastop naših fantov splošno hvalili in na katere smo lahko ponosni. Posebno gre čast našemu društvenemu predsedniku, kateri je igralce tako izborna izuril in tudi sam res dovršeno igral Gašperja. Omeniti je treba tudi vrle tamburaše iz Slov. Plajberka, ki so s svojim izbornim tamburanjem pod vodstvom veleč. gosp. Ferd. Müllerja, ter društvene pevce, ki so nas z lepim petjem imenitno zabavali.

Izpod Strmca. (Naroden mladenič +.) Zopet nam je ugrabila neizprosna smrt mlado narodno življenje. Pretečeno soboto smo spremili k zadnjemu počitku 22 let starega Matevža Falle-ja pd. Andrejčevega Tevžja v Vinarjah, ki je po šestmesečni hudi bolezni popolno vdan v voljo božjo zaspal v Gospodu. Rajni je bil iz poštene narodne hiše in je imel vse lastnosti, ki dičijo slovenskega mladeniča, kakor jih je vedno manj med nami. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov veličasten pogreb. Pretresljiv je bil prizor, ko je na hiši žalosti pošena mati jemala slovo od svojega sina, kateremu je kot prihodnjemu gospodarju mislila oddati vso skrb in težave, a prišlo je drugače. Nihče se ni mogel zdržati solz. Domači gosp. župnik se je v kratkih in jedrnatih besedah spominjal rajnega kot vzor krščanskega in slovenskega mladeniča, in domači pevski zbor mu je zapel primerno nagrobno. Spavaj torej, dragi naš Tevže, poleg očeta na prelepem Strmci; bodi ti lahka slovenska zemlja, ki si jo tako ljubil!

Lipa. (Lov na pse.) Odkar je Kolman v Borovničah prekrizal Vrbljanom račune s tem, da jim je odvzel lov lipške občine, prirejajo naši gospodje štajercijanci lov na pse. Streljajo pa že tako imenitno, da, akoravno jim stoji pred nosom pes velik kot tele, zadenejo tako dobro, da se uboga žival vlačí še celi dan v krvi po bližnjih vaseh in jo morajo zvečer šele s poleni ubiti. Kaj pravi k temu varstveni zakon?

Skočidol. (Veselica), katero je priredilo 17. t. m. izobraževalno društvo „Sloga“ iz Podravelj, se je nepričakovano dobro obnesla. Ob pol osmih zvečer so bili prostori Mežnarjeve gostilne napolnjeni, dasiravno smo pogrešali nekatere rodoljube iz bližnje okolice. Č. g. domači župnik pozdravi navzoče, se spomni na lepe čase ljudskih taborov in ko so se začele po naših lepih slovenskih krajih ustanavljati podružnice sv. Cirila in Metoda. Z največjo pozornostjo in veselostjo je občinstvo sledilo igram „Eno uro doktor“ in „Kmet in fotograf“, katere so naši igralci iz Udmata, Drave, Dol in Cetinje spretno predstavljali. Posebno burka „Kmet in fotograf“ je po-

vzročala prav bučne salve smeha. Razveseljevali so nas tudi vrli tamburaši iz Brnce, za kar se imamo zahvaliti tudi č. g. župniku, ker so nas tamburaši posetili ravno po njegovem prizadevanju in nam priredili vesel zabavni večer. Gosp. urednik, Vi že držite škarje v rokah, ker ste menda neizprosni sovražnik dolgih in ne veliko vrednih člankov, ali počakajte, da vam še povem, kako nas je ljubko iznenadila deklamacija Gregorčičeve pesmi „Veseli pastir“, katero je deklamirala 10 letna deklica Anica Rjavc iz Podravelj s takim naglasom in dovršenostjo, kakor jo nahajamo le pri otrokih, ki obiskujejo pametne šole, kjer se učijo na podlagi maternega jezika. Omenjena deklica je hodila namreč dozdej v slovensko ljudsko šolo v Trstu. Kaj takega bi otrok, ki je primoran hoditi v naše mučilnice, katere urejuje železna roka blaznega nemškonalnega šolskega zistema, ne bil zmožen ali vsaj brez velikega truda ne. Lepe točke naše izvrstno uspele veselice so nam le prehitro podile večerne ure v pozno noč.

Od nekd pri Radišah. (Sad nemškutarske šole.) Berite: An Hern Florian K., in Gemeinde Breznig Keise. M. Letze Post Ebenthal. Ich Kriese ole mied einander und das ist mir schon zu dum, das du mir keine Karte schreibst oder kumst selber zu mir, das bien ich sehr traurig, wos hob ich beleidigt, das du nicht zu mir kumen mir perman nicht mehr lang in Klogenfur. Ich lase dir und Marie schen Grüßen A—sch. Pripomba? Nepotrebna!

Medgorje. (Priatelj kmetov.) Sledeče vrstice priobčuje podpisani samo zavoljo obrambe svoje osebe. Dne 11. t. m. zvečer je isti v Podgradu prosil g. župana Sušnika, da podpiše prošnjo za 3000 kron za nakup sena in slame potrebnim kmetom. A župan tega ni storil! Izjavil je, da ne razume slovensko, in se začudil, zakaj ne pride kaj takega „skoz gmajno“ in da Grafenauerja ne „nuca“. Kmetje, volilci! Vaš župan se čudno briga za vas! On, verni poslušalec celovških dohtarjev, ne sme ali noče znati slovensko, čeravno še enega delavca nima Nemca. Gospod župan! Z Vami jaz nemško govoriti sploh ne morem, ker Vi ne znate prav nemško! G. dr. F. Vam je rekel, da morate šele v nemško šolo iti, da se naučite! Vaša nemščina v besedi in pisavi je žalibog zelo — pomanjkljiva!

Pa brez zamere!

Medgorje, dne 25. prosinca 1909.

Anton Kaplan, župnik.

Občinske volitve v Medgorjah so zopet, in sicer že tretjič razveljavljene. G. župan še zdaj ne zna volitev pravilno razpisovati. Se ne čudimo, ker ne zna nobenega jezika. Nemško ne zna pravilno, slovenski pa po lastni izjavi sploh ne razume. Zato bo brez dvoma zelo hvaležen g. dr. Brejcu, ki ga je sedaj že tretjič poučil, kako se morajo volitve razpisati in vršiti. Za trdno upamo, da prihodnjič ne bo storil nobene napake več, če pa, pa se bo poskrbelo, da bo zopet dobil brezplačno potreben pouk.

Grabštanj. (Govori se,) da je tukajšnja žaga na Produ prodana nekemu belgijsko-amerikanskemu društvu za 25.000 kron.

Št. Peter pri Grabštanju. (33° C mraza) smo imeli minoli pondeljek. Sicer je tukaj jako mrzel kraj, ker sta blizu Drava in Krka, ali da bi stalo živo srebro tako globoko pod ničlo, tega tukaj menda nihče ne pomni.

Velikovec. (Predpustna veselica), katero priredi „Slov. katol. izobraževalno društvo „Lipa“ v nedeljo, dne 7. februarja 1909, v prostorih „Narodnega doma“ v Velikovcu točno ob 4. uri popoldne, bo kakor prejšnja leta tudi to leto zanimiva. Društveni odbor se je potrudil, da bo spored kolikor le mogoče zanimiv in bo nudil udeležencem zadosti zabave in veselja, zlasti ker je na sporedu tamburanje, petje, šalji govori, komičen prizor, srečolov, pri katerem bo vsakdo lahko poizkusil svojo srečo za velike in manjše dobitke, in nazadnje prosta zabava. Kakor je bila še vsaka taka veselica dobro obiskana, tako upamo, da bodo prišli tudi letos Slovenke in Slovenci v Velikovec in iz okolice v obilnem številu.

Škocijan. Predpustna veselica, ki nam jo je priredilo dne 24. januarja naše bralno društvo, se je krasno obnesla. Ob ogromni udeležbi ljudstva iz domačega in sosednih krajev je škocijanska mladež obhajala dan, ki si ga sme zapisati z zlatimi črkami v knjigo svojega življenja in tukajšnje domače zgodovine. Da bi zraven zabave imeli tudi kaj pouka, je najprej vč. g. msgr. Podgorc v poljudnih besedah prav zanimivo govoril o postanku naše zemlje. Navrh je domači g. župnik govoril o poselskem vprašanju in izpodbujal navzoče v resnih in šaljih besedah k ljubezni do kmečkega stanu. Poudarjal je posebno, da naj društveniki in drugi ne čitajo samo kratkočasnih povesti, temveč se bolj resno bavijo z gospodarskimi članki in knjigami. Da bi ljudem

pokazal, kaj zasluži tisti, ki zaničuje kmečki stan in slovensko govorico, nam je Erjavčev Mihej povedal zanimivo zgodbo v Dežmanovi pesmi „Proklete grablje“. In potem so nam pokazali, kaj so se naučili naši mladeniči za pust. Predstavljali so igro „Občinski tepček“, in sicer tako imenitno in dovršeno, da se smejo po vsi pravici potrkati na prsa in reči: „Mi smo mi!“ Nočemo nadlegovati s popisovanjem igre in igralcev g. urednika in drugih „Mirovih bralcev“, to poudarjam, da je imel naš „teaterdirektor“ Kuštrov Janez na Selu tokrat zelo srečno roko, ko je posameznim mladeničem razdelil vloge. Godba sicer ni bila velikomestna, a vendar toliko lepa in luščna, da je našega padarja na odru spravila v „luft“. Igrali so naši mladeniči res izvrstno. Ljudje so jim ploskali iz srca, saj so se tudi nasmejali za celi pust. Na take mladeniče smemo biti ponosni. Ponašati se pa smemo tudi z našimi pevci moškega in mešanega zbora, ki so veliko pripomogli, da se je predpustna veselica obnesla tako izborna. Marsikje bi si šteli v čast in veselje, ako bi pri pevskih zbora imeli naših mladeničev in deklet glasove. Preveč pa jih hvaliti ne smeš, drugače jim greben zraste. Prisrčno-pošteno smo se torej veselili in tega veselja nam prav nič niso kazili tisti pijančki, ki so ali nahujskani ali sami od sebe v spodnjih prostorih hajlali in rjovelj kot živina na kvatno sredo v Velikovcu. S studom se je naša vrla mladina zgražala nad tako nemško kulturo. Pereat, liberalna nemškutarija! Takšne žalostne junake nam pošljite večkrat na ogled, bomo se vsaj še bolj prepričali, kakšen je „fortšrit“. Tista stranka propada, ki nima sramote več.

—c.

Železna Kapla. (Shod in veselica.) Zadnje zborovanje našega slov. kat. izobraževalnega društva se je izborna obneslo. Ljudstva polna dvorana. Domači gosp. provizor je razpravljaj v svojem govoru o svetovnih dogodkih zadnjih dni, zlasti o srbsko-avstrijskem vprašanju in potresu. Domača dekleta pa so prav spretno uprizorila dve lepi igri: „Sv. Cita“ in „Pri gosposdi“, kateri bosta v srcih vseh poslušalcev zapustili gotovo najboljšo sled. Igralke so se odlikovale zlasti po svojem neustrašenem nastopu. Vse: Cita (Micka Haderlap), Fotinelli (Matilda Prušnik), Prava (Angela Haderlap), Mala (Piskernik Jerca), Perverza (Gita Jurač), Kornelija (Ivanka Klavara), Bonisima (Urška Kralj) in Pija in Amata so bile, kolikor se more zahtevati od prvenk, na svojem mestu. V drugi igri „Pri gosposdi“, ki je glede nastopa igralk še nadkrilila prvo, je pa občinstvu posebno ugajala Prušnik Matilda, ki je zelo izborna znala pogoditi vlogo služkinje in je zato izvalila tudi mnogo prisrčnega smeha pri gledalcih. Igralke, le tako naprej do zornih ciljev prave prosvete! Društvo, ki je imelo 239 udov in udi, je v preteklem letu dobro vršilo svojo nalogo. Knjižnice, ki šteje zdaj že okoli 300 knjig, so se udje pridno posluževale. Dohodkov smo imeli 434 K, stroškov pa 435 K, časnikov smo imeli 6. Postavili smo s pomočjo raznih dobrotnikov nov oder in imeli v celem letu 8 zborovanj z dvema veselicama. — Odbor, ki smo ga izvolili za leto 1909, sestoji iz teh-le oseb: 1. predsednik Andrej Rapolt pd. Pasterk v Beli, 2. predsednik Anton Piskernik, tajnik belske občine; 1. tajnik Vincenc Pečnik pd. Koželjev v Lepenu; 2. tajnik Anton Vivoda pd. Kolarjev v Lobniku; 1. blagajnik Josip Piskernik pd. Košnik v Lobniku; 2. blagajnik Jurij Lipuš pd. Mežnar v Šmarjeti; 1. knjižničar France Prušnik pd. Belfelnov v Lobniku; 2. knjižničar Janez Sluga. Kot pregledovalca računov sta izvoljena: preč. g. Matej Germ, župnik v Železni Kapli in g. Luka Piskernik, župan občine Bele. Z novim letom na novo delo!

Obirsko. (Nova šola.) Zadnji čas je naša vlada posebno radodarna z novimi šolami. V vsakem gorskem kotu že hoče zidati novo šolo. Še ni dolgo, odkar se je začela šola v Strojni, zdaj bomo pa še mi Obirčani tako srečni, da dobimo svojo šolo. Dobro, naj se postavi šola; a šola se bo z našim denarjem zidala, šola bodo obiskovali naši otroci, šola naj bo tedaj takšna, kakor si jo mi sami želimo. Zahtevamo, da bo šola res šola, ne pa draga stavba, iz katere prihajajo otroci še bolj neumni kot so bili tedaj, ko so vstopili v njo. Zdaj hodi otrok na Koroškem 8 let v šolo, a ko jo zapusti 14 let star, ne zna prav pisati ne slovensko, ne nemško, in zraven se je še domačega dela odvadil; to so žalostne izkušnje sedanjih šol. Take šole mi ne potrebujemo in tudi nimamo denarja za njo. Mi hočemo imeti šolo, v kateri se bodo otroci najprej naučili slovensko, v kateri bo govoril učitelj z našimi otroki slovensko; in potem, ko enkrat dobro slovensko znajo, se naj na podlagi maternega jezika učijo tudi nemško. Tako šolo hočemo in nobene druge. In če to zahtevamo, hočemo samo pravico. Obrčamo se tudi na našega vrlega poslanca, gosp.

Fr. Grafenauerja, in ga prosimo, da se potegne za naše pravice, če bi jih vlada ne hotela pripoznati, da naša šola ne bo šola brez oken, kakor je v Strojni. (Slabšega spričevala bi sedanji šolski sistem na Koroškem ne mogel dobiti kakor v dejstvu, da se povsod po Spod. Koroškem branijo novih šol, čeravno so o koristi in potrebi šole prepričani. Op. ured.)

Št. Lipš. (Občni zbor) izobraževalnega društva nam je pokazal, da je društvo v preteklem letu v tukajšnjih razmerah napredovalo. Društvo je priredilo 6 poučnih zborovanj, uprizorilo je 5 iger, odborove seje je imelo štiri. Društvo je imelo K 294.47 dohodkov in K 269.97 stroškov; ostalo je torej K 24.50. Knjižnica šteje 200 knjig različne vsebine, prebrali so jih 169. Časnikov je bilo naročenih 7, največ „Mira“.

Št. Lipš v Podjuni. Radovednežem, ki vedno povprašujejo, zakaj nič več ne razobešajo frankfurta v Zagorji, sedaj še ne morem dati prav jasnega odgovora. Mislim, da so nemškutarji spoznali, da je tako početje strašno neumno in tukaj v tako ostrem slovenskem zraku tudi nemogoče. Slišal sem pa tudi, da sedaj nimajo časa, ker so dobili baje ravnokar patent za lov na postrve. Zato je pa menda sedaj prav ugoden čas, ker so potoki deloma suhi, deloma zamrzli. Toliko za sedaj vsem radovednežem. Vaš vdani *Matiče*.

Št. Lipš v Podjuni. (Vzorna žena †.) V nedeljo, dne 17. prosinca, smo položili v hladno zemljo Primožovo staro mater. Rajna je bila zelo pobožna, tiha, pridna gospodinja in skrbna krščanska mati; ali bila je še nekaj, kar je pri ženskah redko, namreč versko in politično zelo izobražena. Čeravno je bila tihega značaja, ali če se je bilo treba potegniti za vero in narod, tedaj je ugnala v kozji rog vsakega škrica. Zelo veliko je prebiralala knjige, in ni ga svetnika v koledarju, o katerem življenju bi ne bila znala pripovedovati. Draga žena, Tebi kličemo:

Sladko spavaj, draga mati,
brez trpljenja, brez ovir,
pri Očetu večno vživaj
za plačilo dušni mir!

Št. Danijel. (Posledice suše) pri nas hudo občutimo. Povsod primanjkuje vode, več studencev, posebno v vrhjih, je že usahnilo, nekaj mlinov popolnoma stoji, v drugih pa počasi in žalostno klopoče po eno kolo, dočim so se drugokrat veselo vrtela tudi tri kolesa. Ljudem prede že huda za kruh.

Št. Danijel. (Pomanjkanje krme.) Vsled lanske suše tudi pri nas primanjkuje krme. Da bi se kmetom opomoglo, je županstvo po posredovanju kmetijske družbe naročilo dva vagona sena in en vagon slame. Krma je dobra in se je kmetom že razdelila. Seno stane q (meterski stot) 5 K, slama pa 3 K 50 vin. To je za kmeta precejšnja olajšava. Hvala županstvu za trud in prizadevanje.

Št. Danijel. („Štajerc“.) Smrdljivega „Štajerca“ bi nekdo rad vsilil našim še poštenim ljudem. Pa ni nevarno. Iz rok, ki jih je umazal „Štajerc“, naši poštene gorjanci ne sprejemajo nobenih darov.

Št. Danijel. („Mir“) se tukaj vedno bolj udomačuje. Letos je pridobil zopet 7 novih naročnikov. Prihaja sedaj v našo občino že 22 iztisov. Dekleta tudi pridno prebirajo „Bogoljuba“ in „Glasnik“. Tako je prav! Dobro branje je za človeka najboljša šola, pa tudi najlepša in najbolj koristna zabava. V kratkem upamo ustanoviti tudi knjižnico, da bo ljudstvo dobilo v roke več dobrih knjig.

Št. Danijel. (C. kr. žandarmerija) zahaja posebno rada v hišo nekega človeka, ki je naš hud, zagrizen nasprotnik v narodnem in verskem oziru. Ne vemo, zakaj goji do njega tako pristran prijateljstvo in se tako rada mudi v njegovi hiši. Morebiti ima tukaj določen kraj za odpočitek; če je tako, bi se mogla pač najti za to bolj primerna hiša. Ali pa jo vleče tja kaj drugega? Morda to, ker kvaka v tej hiši giftna krota „Štajerc“? Ali kaj drugega? Ljudje si marsikaj šepetajo. Opomnimo, da se ljudje nad tem spodtikajo in se jim jemlje zaupanje v nepristranost žandarmerije. Opozarjamo na to dejstvo županstvo in c. kr. okrajno glavarstvo.

Možica. (Naš župan) tudi noče, da bi kmetje dobili krme za živino, katere hoče izposlovati g. posl. Grafenauer, ker ni hotel podpisati tozadevne prošnje. Ali je to prijatelj kmetov? Če mu ni mar, da bi kdo drugi pomagal kmetu, kako mu naj pomaga šele sam?

Strojna. (Ogenj) je nastal dne 18. t. m. pri Kadižu. Pogorela je hiša, ki je bila lesena, vsa oprava, žito in obleka. Skedenj so še rešili. Škode je 3000 K; zavarovan je posestnik za 2000 K. Zgorelo mu je tudi nekaj denarja. Hud udarec sedaj v mrzli zimi.

Poglavje za delavce.

Zastavo zapuščajo.

Pri nas, kjer so ljudje vse bolj „brihtni“ kakor na pr. na Dunaju in drugih krajih, še vedno verjamejo lažnim prerokom, da ni drugih delavcev kot rdeči in da imajo samo ti rešitev delavcev v zakupu. Pravim, da je samo pri nas tako, visokoizobraženo delavstvo v Nemčiji pa ima o svojih „prijateljih“ že čisto svoje misli, to je, naveličalo se je večnega plačila in obračaja jim hrbet. V minolem letu so socialistična društva na Nemškem izgubila okroglo 80.000 udov ali bolj natanko 79.432. Izstopilo je: zidarjev 21.956, lesnih delavcev 8266, kovačev 4153, tesarjev 3800, porcelanskih delavcev 1969, transportnih delavcev 1889, tiskarjev 1265, pleskarjev 1198 (13 od sto), rokovičarjev 866 (20 od 100), steklarjev 675 (13 od 100), kiparjev 847 (18 od 100), delavcev v „glazutah“ 620, fotografov 30 od 100, ksilografov 66 od 100, Senefelderbund 890, čevljarjev 781, kamenarjev 674. Veliko udov so izgubili tudi kovinarji, mošnjariji, mlinarji, brivci, tovarniški delavci, trgovski pomočniki, stavbenih delavcev je izstopilo 11.117, tobačnih 3000, kamenarjev 2641, krojačev 2214, slikarjev 2152, stukatérjev 1369, mornarjev 597. Društvo kovinarjev je že pred meseci naznanilo, da bo 2990 udov izstopilo. Kako je zdaj, vedo seveda samo „ta višji“. Slovenski delavec, dobro preberi te številke in začni tudi ti enkrat misliti.

Gospodarske stvari.

Gospodarji, lotite se knjigovodstva!

Knjigovodstvo, to je natančno zapisavanje vseh dogodkov v gospodarstvu, ki so zvezani s kakimi dohodki ali stroški, je dandanes za slovenskega gospodarja, pa naj bo kmet ali obrtnik ali mali trgovec, tako nujno potrebno, kot igla magnetica ali kompas mornarju na nepreglednem morju. Pri večjih trgovcih in tovarnarjih je natančno knjigovodstvo že od nekdaj po postavi zapovedano.

Knjigovodstvo pomaga gospodarju doseči po najkrajšem potu cilj, ki si ga je bil postavil. Da mu ne samo račun o tem, koliko je v pretečenem letu pridobil, oziroma morebiti celo izgubil pri gospodarstvu, ampak odgovarja mu lahko tudi na najraznovrstnejša vprašanja, ki si jih mora staviti ob novem letu vsak gospodar, ozirajoč se na minolo leto, odgovarja dostikrat zelo jasno, včasih pa mu daje vsaj važne migljaje.

Koliko truda in dela, koliko samo na videz dobičkanosnih podjetij bi si lahko prihranil gospodar, ako bi ne bil tako malomaren in bi se ne strašil malega truda, katerega bi mu prizadelo vsakdanje zapisavanje tega, kar se godi v njegovem gospodarstvu.

„Ignoti nulla cupido,“ pravi pregovor, ali po domače: „Česar ne poznaš, tega tudi ne poželiš.“

Ker še nikoli niste poskusili skozi celo leto natančno zapisavati, voditi knjig, zato se vam, vsaj večini gospodarjev, niti ne sanja ne, kakšen izvrsten svetovalec da je knjigovodstvo.

Čas, ki ga porabite za to, je vse drugo prej, nego izgubljen; izplača se vam v kratkem boljše, kot če bi ne vem kako delali in garali.

Predvsem je treba natančnosti, točnosti. Vse je treba zapisavati do skrajnosti vestno in stanovito skozi celo leto sleherni dan. Šele potem ima knjigovodstvo vrednost in zamoremo z njegovo pomočjo napravljati razne račune, pa tudi proračune za v prihodnje.

Ako gospodar zapisuje samo imenitnejše gospodarske dogodke, da je na pr. prodal tele ali prasca iz hleva, da je peljal in prodal voz krompirja na trg, da je kupil konja za vprego, nov voz itd., s tem res da podpira nekoliko svoj spomin, to je pa tudi vse, kar more nuditi tako površno zabeleževanje.

Če bi pa hotel izračunati, koliko ga stane kako delo, na pr. mlačev, košnja, setev, ali če bi hotel vedeti recimo, koliko mu je prinesla preteklo leto ta ali ona njiva, travnik, vrt, koliko je imel dobička ali izgube pri tem ali onem žitu, pri detelji, pri okopavinah, za vsa ta in druga prezanimiva, pa za mislečega gospodarja tudi preimenitna vprašanja, mu površno pisane knjige ne morejo dati nobenega odgovora, ki bi ga zadovoljil.

Tak gospodar ne more povedati, koliko ga stane voz ali recimo meterski stot (100 kg) hlevskega gnoja, kako mu plačnje živina, bodisi molzna, bodisi pitavna ali delavna, krmo, niti približno ne ve, koliko ga stane vsak dan njegov hlapec ali njegov konj.

V taki hiši gre vse po stari navadi, kakor se ravno gospodarju bolje zdi. Toda gospodar današnje čase ne sme več ugibati pri svojem

poslovanju, ki je ena najimenitnejših obrti, preveč denarja mu leži v poslopjih, zemljiščih, orodju in živini.

„Kdor zapisuje, ta gospoduje,“ se sliši včasih, toda bolj pravilno za kmečkega gospodarja bi se dejalo: „Kdor pravilno zapisuje, ta dolgo gospoduje.“

O načinu zapisavanja spregovorimo še drugokrat. Rečem le, da je natančno knjigovodstvo, izvedeno do zadnje pičice, za kmetijsko gospodarstvo bolj zamotano ali komplicirano in težje, nego knjigovodstvo kakega obrtnika ali trgovca.

Toda precej bo dosegel gospodar že s tem, ako zapisuje sam svoje izdatke in ukaže tudi svoji ženi, da zapisuje natančno vse dohodke in stroške pri gospodinjstvu. V ta namen mu dobro služijo razni koledarji, na pr. koledar za kmetovalca, leto 1909. V njem je poseben oddelek, razdeljen po posameznih mesecih. prva stran (leva) za prejemke, desna za izdatke; poleg tega pa je še posebej „delavski zapisnik“ razdeljen na posamezne dneve v tednu.

Ima pa „Koledar“ poleg tega še celo zakladnico za kmetovalca važnih naukov o „krmiljenju živine“ z zelo poučnimi tabelami, o pravilni uredbi naših hlevov, o obdelovanju travnikov, gnojenju, sadjarstvu, živinskih boleznih in njihovem zdravljenju, o oskrbovanju gozdov in važnosti ter ustroju gospodarskih zadrug. Pridejana je tudi razpredelnica, po kateri se lahko izračuna na podlagi dolžine in srednjega premera drevesnih debel njihova kubična vsebina, ker je važno za gospodarje, ki imajo napredaj les v gozdu.

Ne pisal bi o koledarju za kmetovalca, ko ne bi bil prepričan, da lična oblika takega zapisnika na marsikoga vpliva, da vestneje in z večjim veseljem zapisuje, najprej samo to, kar se v gotovem denarju dobi in izda, kar imenujemo „blagajniško knjigo“. Ko pa mu je enkrat to zapisavanje priročno, čuti sam nadaljno potrebo tudi drugih računov, knjig in zapiskov, tako da se začne tudi z ozirom na knjigovodstvo pri njem izpolnovati geslo: „Zrno do zrna pogaja.“

Fr. Pengov.

Društveno gibanje.

Slov. kršč.-soc. „Zveza“ za Koroško opozarja vsa društva-članice, kakor vse svoje prijatelje, da napravi svoj letni občni zbor 1. postno nedeljo, dne 28. svečana t. l. Ura, kraj in spored se objavi pravočasno. Cenjena društva naj si izvolijo svoje zastopnike k občenemu zboru. V smislu pravil ima 10 udov posameznih izobraževalnih društev po 1 volilni glas pri „Zvezi“.

— Upamo, da se do tedaj zgleda k „Zvezi“ še več društev, ki do sedaj še niso članice „Zveze“.

Občni zbor tamburaškega društva „Biser-nice“ se ne vrši pri „Zlatem studencu“, ker nam je g. Otič za ta dan sobo odpovedal, ampak se vrši v soboto ob 8. uri zvečer v prostorih „Benediktinske kleti“. Prisrčno vabi odbor.

Vogrče. Slov. kat. izobraževalno društvo v Vogrčah ima na Svečnico ob 2. uri popoldne v Škofiji gostilni svoj 1. letni občni zbor. Na sporedu je poročilo o delovanju društva in med drugimi tudi govor o gospodarskem vprašanju. Ob koncu bo tudi nekaj za smeh. K obilni udeležbi vabi odbor.

Želinje pri Velikovecu. Na Svečnico popoldne po blagoslovu se vrši mesečni shod izobraževalnega društva v župnišću na Želinjah. Gospodarski govor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Velikovec. Dne 7. svečana bo predpustna veselica „Lipe“ v „Narodnem Domu“.

Dobrlavas. (Predpustna veselica.) Naše kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 2. svečana popoldne letošnjo predpustno veselico. Spored je sledeči: 1. Tamburanje, 2. Igra: „Pri gospodi“, igrajo dekleta. 3. Tamburanje. 4. Igra: „Vedeževalka“, igrajo fantje. 5. Tamburanje. Vstopnina bo: Za sedeže 50 vin, za stojšča 30 vin. Udje plačajo samo 30, oziroma 20 vinarjev.

Žvabek. Dne 7. febr. po blagoslovu se vrši pri Luknarju veselica. Poučen govor, igra: „Čašica kave“, igrajo dekleta. „Zamujeni vlak“, igrajo fantje, vmes petje. Vstopnina 20 vinarjev.

Brdo. Slov. kršč. soc. izobraževalno društvo „Brdo“ priredi v nedeljo, dne 31. januarja 1909, v M. Grafenauerjevi gostilni v Veliki vasi, ob 7. uri zvečer, igro „Kmet-Herod ali Gorje mu, ki pride dijakom v roke!“ K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Izobraževalno društvo za Kostanje in okolico priredi v nedeljo, dne 7. februarja t. l., svoj občni zbor s poročilom načelnštva, volitvijo novega odbora in s poučnim govorom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Deklice in dečki

se razvijajo krepki in močni in zgube vse slabosti, če jim poskrbite potrebno posebno hrano v obliki

SCOTT-ove emulzije

najboljše okrevajalno sredstvo, ki se je v 32 letih od zdravnikov kakor tudi od babic najtopleje priporočalo.

SCOTT-ova emulzija

je sladka kakor crême in lažje prebavljiva kakor mleko.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Pristna le s to
znamko — z
ričicom — kot
z jamstvenim
znakom
SCOTT-ovega
ravnarja.

Politične vesti.

Nujni predlog poslanca Grafenauerja in tovarišev.

Poslanci Grafenauer, dr. Korošec, dr. Krek in tovariši so vložili v državnem zboru sledeči predlog:

„Koroški deželni zbor je v zadnjem svojem zasedanju sklenil postaviti o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta za Koroško. Ker ta postava omogočuje sodelovanje pri tej kulturni napravi samo zadrugam in društvom nemškonoarodne smeri in ima vrhu tega § 2 obrnjeno ost naravnost zoper Slovence na Koroškem in je v protislovju s članom XIX. drž. osnovnih postav, in ker omejena postava prav nič ne upošteva od c. kr. kmetijske družbe koroške priznane in tudi udeležene jezikovne potrebe Slovencev na Koroškem, in ker se je sprejela ta postava brez javnega tretjega branja v deželnem zboru, zato stavijo podpisani sledeči predlog:

Visoka zbornica skleni:

C. kr. vlada se pozivlja, da postave o ustanovitvi koroškega deželnega kulturnega sveta najvišji sankciji ne priporoči. V formalnem oziru se naj ta predlog obravnava z vsem po § 42 poslovnega reda dovoljenim skrajšanjem.“

Enketa za narodno spravo

se je razbila, kakor je bilo pričakovati. Sploh se nam zdi tako barantanje za narodno spravo popolnoma odveč. Imamo § 19. osnovnega zakona, ki daje vsem narodom v Avstriji enakopravnost; naj se izvaja, in nepotrebna bo vsaka taka enketa.

Interpelacije slovenskih poslancev.

Interpelacija Piška, Roškarja in Grafenauerja zaradi poziva na boj kot proti Slovincem, ki ga je „Südmärker“ objavila v „Marburger Zeitung“ št. 7. Interpelacija dr. Korošca zaradi rektorjevega oglasa na dunajski univerzi, v katerem nemški „Volksrat“ v Gradcu pozivlja, da se oglašajo za službe v slovenskih delih Štajerske. Interpelacija dr. Benkoviča, dr. Korošca, Grafenauerja in tovarišev, naperjena proti ministru dr. Schreinerju, ki se je udeležil 17. t. m. seje glavnega vodstva „Südmärker“ in je ob tej priliki izjavil, kako visoko cenijo delovanje nemških bojnih društev, pozivlja ministrskega predsednika, da vpliva in skrbi za to, da se taki dogodki, osobito vsaka udeležba članov c. kr. vlade pri delovanju narodnih bojnih društev, v bodoče v vsakem slučaju opusti in da se da po tem dogodku razžaljenemu slovenstvu zadoščenje.

Književnost.

„Dom in Svet“, leposloven in znanstven list. Urejujeta dr. Mihael Opeka in dr. Evgen Lampe, List izhaja v Ljubljani in stane za celo leto 10 K za dijake 7 K. „Dom in Svet“ je izvrstno urejevan in ga vsem našim somišljenikom najtopleje priporočamo.

Podlesnik: Knjigovodstvo II. del, cena krasno vezani knjigi K 620, 382 strani. Vsebina: 1. Kredit. Denarni zavodi. Zadruga. 2. Hranilnica in posojilnica po Raiffeiznovem sistemu. Uprava hranilnice po Raiffeiznovem sistemu. Vzorci. 3. Enojno knjigovodstvo. Dvojno knjigovodstvo. Knjigovodstvo hranilnice in posojilnice po Raiffeiznovem sistemu. 4. Praktičen zgled poslovanja hranilnice in posojilnice po Raiffeiznovem sistemu. 5. O konverziji vknjiženih dolgov. 6. Blagovni promet hranilnice in posojilnice po Raiffeiznovem sistemu. Skupno nakupovanje. Skupna prodaja. Vzorci za knjigovodstvo.

Knjiga podaja več, nego smo pričakovali od njenega naslova. Potreba po taki knjigi je bila zelo občutna. Sestavljena je zelo praktično in je sistematično nadaljevanje I. dela „Knjigovodstvo“. Posojilničarjem bo zelo dobrodošla; nič manj je ne bodo veseli zadrugarji, zlasti tisti, ki se pečajo z vprašanjem o skupnem nakupovanju in prodaji.

Avstro-ogrška nagodba. Spisal dr. Ivan Zabukovšek. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Str. 79. Cena 60 v, po pošti 70 v. Za politike, ki se bavijo z ogrskim vprašanjem, priporočljiva knjižica.

Kaj je novega po svetu.

Dva velika oratorijska koncerta priredi „Glasbena Matica“ dne 3. in 4. februarja v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani. Izvajal se bo tokrat svetovnoslavni Perosijev oratorij „Rojstvo Zveličarjevo“ za štiri soliste, mešan zbor in veliki orkester. Vseh sodelujočih bo 240. To je najslavnejše delo slavnega laškega skladatelja. Sedeži po 2, 3, 4, 5 in 6 K, stojišča po 1 K 20 vin. se dobivajo pri gospe Šešarkovi v Šelenburgovih ulicah.

Pri mednarodnem tekmovanju v hitrem drsanju na 5000 metrov v Budimpešti je zmagal te dni vse tekme Celovčan Tomaž Bohrer.

Ljubljansko veteransko društvo je razpustila kranjska deželna vlada na ukaz vojnega ministrstva, ker je društvo sklenilo prispevati iz društvenega premoženja za spomenik 20. septembra padlim slovenskim žrtvam. Vlada utemeljuje svoj čin, da je storilo društvo ta sklep proti svojim pravilim. V Ljubljani vlada vsled tega ogorčenje.

Kmečko-stanovski shod v Ljubljani dne 31. t. m. se vrši radi prevelike zglasitve udeležencev samo za sodne okraje Ljubljana, Vrhnika, Kamnik in Brdo. Shod za druge kraje se bo vršil pozneje.

Bolečine,

revmatične, nervozne, vsled prehlajenja, prepiha nastale, mrzlico ozdravi zanesljivo Fellerjev fluid z zn. „Elsa-fluid“. Dvanajstor. za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 67 (Hrvatsko). Kasi.

Častnim kanonikom sta imenovana na Štajerskem gg. dr. Ant. Suhač, dekan pri sv. Ani na Krembergu, in Šimon Gaberc, dekan pri sv. Magdaleni pri Mariboru.

Poročil se je v Mariboru g. Franjo Krepek, trgovec in dolgoletni naročnik „Mira“, z gđ. Reziko Domanjko od Sv. Križa pri Ljutomeru iz znane Mežnarjeve rodbine. Čestitamo!

Močvirni plaz se je utrgal pri Kilmore v Ameriki in se pomika vedno bolj naprej. Več hiš je že izginilo v močvirju. Pomikanje močvirnega plaza spremlja votlo grmenje, podobno potresu.

Kdor si hoče ohraniti perilo kakor novo, naj je pere le s pristnim „Schichtovim milom.“ To ne vsebuje nobenih škodljivih snovi. Malo višja cena se izplača torej pri perilu desetkrat.

Za Velikovsko „Narodno šolo“ družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so darovali:

Č. g. Matej Germ, župnik v Rablju, 10 kron; g. Jos. Puc v Pliberku 5 kron; Č. g. Ivan Lubej, župnik na Jezerskem, 5 krono. Skupaj 20 kron. Lepa hvala! Živeli nasledniki!

Tržne cene v Celovcu

21. januarja 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	24	—	14	44
Rž	20	—	20	68	12	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	—	20	80	10	15
Oves	17	80	19	—	6	48
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	17	60	17	85	10	10
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	11	—	12	40	—	—
„ kislo	8	10	11	—	—	—
Slama	7	60	8	60	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	1	90	2	20	—	—
„ „ surova, 1 „	1	50	1	60	—	—
Svinjska mast 1 „	1	60	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	20	—	24	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	6	—	8	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	50	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	—	—
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
			žive vage zaklana			
	od	do	od	do		
v k r o n a h						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	294	380	—	—	12	5
Junci	200	324	—	—	8	4
Krave	100	360	—	—	48	23
Telice	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	116	128	98	98
Praseti, plemena	12	32	—	—	112	86
Ovce	—	—	—	—	—	—

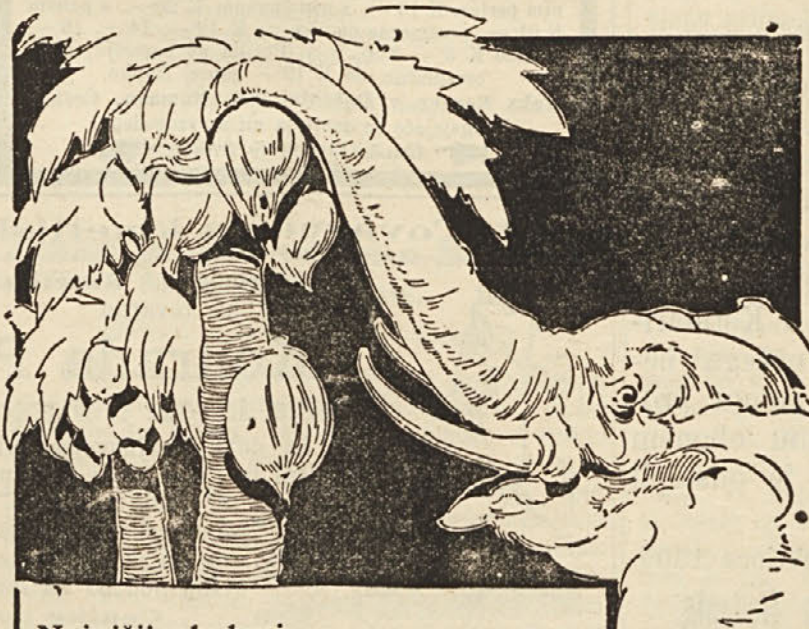
Loterijske številke 23. januarja 1909:

Gradec 62 76 67 29 73

Dunaj 89 53 12 29 90

Listnica uredništva.

F. K. v M. Nekateri gg. duhovniki delujejo v resnici nad vse požrtvovalno, pa bi jim ne bilo ljubo, če bi jih v listu hvalili. Najlepša zahvala jim je, če se ljudstvo probuja in njihovo delo ni zaman.

Najvišji plodovi
so dosegljivi.

Ceres-jedilna mast
je nedosegljiva
glede na dober okus, trdnost,
nizko ceno in izdatnost.

Vse Slovence iz sodnijskega okraja Borovlje

opozarjam pri nakupovanju manufakturnega blaga, obleke, in sploh na vse, kar spada pod trgovino mešanega blaga, na svojo prodajalnico; posebno pa v špecerijskem blagu, žitu in v drugih poljedelskih pridelkih se obračate na mojo trgovino in priporočam tudi svojo gostilno ter se bom potrudil vsakega z dobrim blagom in z nizkimi cenami zadovoljiti. Proseč za obilo obiskovanje, ostajam vdani

Josip Renko,

trgovec in gostilničar v Borovljah.

**Kupujte
narodni
kolek.**

Vabilo.

Posojilnica za župnije Škofiče, Logavas,
Št. Ilj in Otok

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
priredi svoj

letni občni zbor

dne 2. februarja 1909, ob 3. uri popoldne, v po-
sojilničnih prostorih v Škofičah.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju posojilnice v mi-
nulem letu in odobrenje računskega zaključka.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Razni nasveti.

Odbor.

Vabilo.

Bekštanjska posojilnica v Ločah

bo imela, kakor druga leta,

občni zbor

2. februarja 1909, ob 3. uri popoldne, pri Pložu
v Ločah, h kateremu se vabijo vsi zadrugniki.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva in odobrenje ra-
čunskega zaključka za leto 1908.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Samogovori

se imenuje najnovejša, pravkar izšla
knjiga

Otona Zupančiča.

Dobi se v vseh boljših knjigarnah bro-
širana za 3 K, vezana za 4 K.

Specialna trgovina
:: s petrolejem ::

Franc Schwaiger, Celovec

Živinski trg šte. 9
priporoča p. t. občinstvu
smrdljivca najboljše vrste
v trgovini liter po 22 vin.,
v kangljicah in sodčkih po
25—50 in 150 litrov po
20 vinarjev liter.

Izjava.

Podpisani najglobokeje obžalujemo,
da smo dne 3. prosinca t. l. gospoda
občinskega tajnika Franceta Müller
iz Slov. Plajberka, ko se je vračal raz-
shod tukajšnje Ciril- in Metodove po-
družnice, v gostilni p. d. Lederer začeli
psovati in nato na prostem v Kotmari-
vasi napadli. Radi tega našega ne-
častnega dejanja ga tem potom pro-
simo odpuščanja ter se mu obenem
iskreno zahvaljujemo, da je odstopil
sodnijsko zadoščenje.

Kotmaravas, dne 27. prosinca 1909.

Matija Raubar.

Ivan Hedenig.

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in najmoč-
nejše tkanine, kakor tudi vse, kar se pere,
najizbornejše s

Schicht-ovim
milom,

za katerega čistočo se jamči s 25.000 K.

450 hektolitrov vina

imam na prodaj, pristnega, samo iz grozdja na-
pravljenega, in sicer več vrst. Ponajveč razpo-
šiljam belo, črno in rdeče od 56 litrov dalje
po nizki ceni 30 vinarjev liter, postavljeno na
postajo Ajdovščina na Vipavskem. Meni znanim
in zanesljivim odjemalcem dam tudi za nekaj
višjo ceno za plačilo v treh mesecih. Kdor hoče
dobrega vina, naj ga naroči tam, kjer raste.

Imam tudi še 140.000 cepljenih trt, več vrst,
okorenjenih in sortiranih. Cena 100 komadom
12 kron. Za veliko naročil se priporočam

Josip Cofič,

trtničar in posestnik vinogradov, v Vrhpolji.
P. Vipava, Kranjsko.

Ceno posteljno perje

1 kg sivega, skubljenega K 2.—, napol belega K 3-80
belega K 4.—, izredno finega K 6.—, najbolj finega,
skubljenega K 8.—. 1 kg sivega puha 6 K, belega
10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začeti franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega
nanking-bлага, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka,
z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama,
dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpež-
nim perjem K 16.—, z napolpuhom K 20.—, s puhom
K 24.—; posamezne pernice po K 12.—, 14.—, 16.—,
blazine K 8.—, 3-50, 5.—. Pošilja po povzetju, zavoj
brezplačno, od K 12.— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko.

Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Ceniki zastoj in franko.

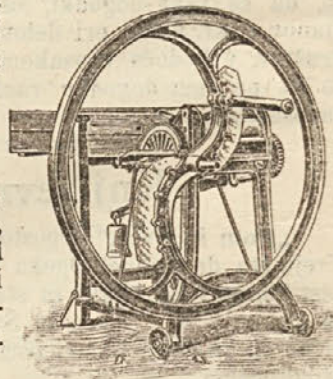
Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne
naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19, nasproti c. kr. kmetijske družbe,
kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice,
gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji
ter tudi taki vodovodi, ki
sami vodo gonijo iz globoko ležečih studen-
cev na zemljišča, ka terim vode primanjkuje.
(Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozem-
skega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.

Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po
tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bo-
dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konku-
rence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za žene in neveste zmerom veliko zalogo in
najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,

Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, izpukanega perja 2 K,
boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80
vin.; belega 4 K, belega puha-tega
5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežno-
belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K;
1 kg sivega puha 6 K, 7 K, 1 belega
finega 10 K; na finejšega prsnega
puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, post-
nine prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitka-tega rd-čega, viš-
njovega, belega ali rumenega nankina, dobro n p. njene, tuhnja,
180 cm d. lg., 116 cm šir. k., z dvema blazin. m., vs ka 80 cm dolga,
58 cm široka, napolnjene z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim
perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuheje 10 K,
12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po post-
nem povze ju od 12 K dalje poštine prosto. Dovoljeno je zame-
njati ali vrniti, ako se plača poština; če blago ne ugaja, se denar
povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).

Cenik brezplačno in poštine prosto.

Spričevalo.

Spodaj podpisani potrjujem sledeče: Gospod
Anton Arčan, stavitelj umetnih mlinov in žag
pri Sv. Jurju ob južni železnici, napravil mi je
mojo žago z dvema gatom, enim sekolarjem, z
mlinom na dva para kamnov, mlatilnico in slamo-
reznico itd. vse na vodno silo, vse po najnovejšem
modernem sistemu; vsled tega sem mu toplo
hvaležen za njegovo izborna delo in ga vsakomur
v ti stroki toplo priporočam.

OKONINA, 15. kimavca 1907.

Ignac Zavoloušek,

veleposelstnik v Okonini v Savinjski dolini.

!! Prodajalci !!

najdejo

!! kupce !!

kakor udeležbo za trgovine ali posestva
vsake vrste na mestu ali v deželi po najhitrejši
in najdiskretnější poti. Obračajo se naj zaupno
in izključno le na

upravnistvo „I. Realitätenverwaltung“,
Dunaj VIII. Albertg. 30.

Podjetje prve vrste, zelo reelno, točno ter
skozinsko strokovno. Zahtevajte brezplačen
poset našega zastopnika na Dunaju in v pro-
vinci v svrhu ogledanja in dogovora.

100 tine kupcev zapisanih.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.—
za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto.
Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje
po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.